

FREDRIKSTAD KOMMUNE
v/Ulf Harry Evensen
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Deres ref.:
Vår ref.: 15/10246-3
Saksbehandler: Knut Erlend Bergan
Dato: 18.12.2015

Svar på henvendelse om egenandel ved implementering av velferdsteknologi i kommunal tjenesteyting

Helsedirektoratet viser til deres henvendelse av 9. september 2015. I henvendelsen spørres det om retningslinjer for hva dere kan ta egenandel for ved installasjon og drift av velferdsteknologiske innretninger.

For å kunne kreve egenandel må det foreligge hjemmel for dette, jf. helse- og omsorgstjenesteloven (hotjl.) § 11-2. Dersom det ytes velferdsteknologiske hjelpemidler til som helsehjelp i hjemmet etter hotjl. § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a har kommunen ikke adgang til å kreve egenandel. I de tilfeller der den velferdsteknologiske løsningen er ment å dekke behov for praktisk bistand, følger det av hotjl. § 11-2 jf. egenandelsforskriften § 8 at det er adgang til å kreve egenandel for den del av tjenesten som ikke ytes til personlig stell og egenomsorg. Av egenandelsforskriften § 8 fremgår at med egenomsorg menes hjelp til å stå opp og legge seg, personlig hygiene, toalettbesøk, til å kle av og på seg, hjelp til å spise, nødvendig tilsyn og tilsvarende grunnleggende behov. Innretninger som skal ivareta slike behov er det derfor ikke hjemmel for å kreve egenandel for.

Utgangspunktet er etter dette at det må gjøres en konkret vurdering av tjenestetilbudet som ytes til den enkelte pasient eller bruker, og hvilke behov hos denne det tekniske hjelpemiddelet er ment å dekke. Kommunene kan i henhold til bestemmelsen i forskriften § 8 utarbeide egne regler for fastsettelse av slik betaling for tjenester det kan kreves egenandel for.

Slik Helsedirektoratet forstår henvendelsen, gjelder den innretninger som både dekker brukers behov for praktisk bistand som det kan kreves egenbetaling for, og andre behov som det ikke er anledning til å kreve egenandel for. Et eksempel på dette er velferdsteknologiske hjelpemidler som erstatter trygghetsalarm, og som samtidig overvåker medisinske parametere hos pasient/bruker.

Slik regelverket er innrettet, må det i slike tilfeller gjøres en vurdering av hvor stor del av bistanden/innretningen som er ment å dekke brukers behov for praktisk bistand. Dersom bruken av den velferdsteknologiske innretningen ikke er ment å dekke behov for praktisk

Helsedirektoratet - Divisjon primærhelsetjenester

Avdeling omsorgstjenester

Knut Erlend Bergan, tlf.: 24163984

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

bistand som ikke er personlig stell og egenomsorg, vil det ikke være adgang til å kreve egenandel. I tilfeller der de velferdsteknologiske innretningene er ment å dekke *både* pasient/brukers behov for f.eks. helsetjenester i hjemmet og praktisk bistand som ikke er personlig stell eller egenomsorg, må det *gjøres* en vurdering av hvor stor andel av innretningens funksjonalitet som knytter seg til hvert av disse behovene. Vurderingen vil måtte være konkret i den enkelte sak, og må *gjøres* på bakgrunn av vanlige prinsipper for beregning av egenandel for praktisk bistand der en person mottar hjemmetjenester som dekker flere ulike behov.

Det presiseres at dersom innretningen ikke benyttes for å dekke brukerens behov for tjenester, men for å effektivisere tjenesteytingen eller bedre kommunens ressursutnyttelse mer generelt, for eksempel innføring av nøkkelfrie låser eller nye systemer for administrering av tjenestene el., kan det ikke kreves at pasient/bruker betaler for dette.

I henvendelsen reises det videre spørsmål om det kan kreves egenandel for «teknologisk infrastruktur» i forbindelse med innføring og bruk av velferdsteknologi. Dersom det skal være adgang til å kreve egenandel for «teknologisk infrastruktur» må denne være nært knyttet til brukers behov for praktisk bistand. Dette vil måtte avgjøres etter de samme prinsipper som beskrevet ovenfor. Et eksempel kan være der det er behov for å sende datatrafikk til kommunen sentralt. For at det skal være adgang til å kreve egenandel i slike tilfeller må det velferdsteknologiske hjelpemiddelet kreve tekniske løsninger som bæres av bruker selv eller som befinner seg i brukers hjem. Kommunens behov for teknisk infrastruktur utenfor brukers hjem faller utenfor det som det etter egenandelsforskriften § 8 kan kreves egenandel for, da slik infrastruktur ikke er nært nok knyttet til hva som må anses som praktisk bistand. Der tekniske løsninger er nødvendig i brukers hjem for å dekke brukers behov for praktisk bistand som ikke er personlig stell eller egenomsorg, vil dette være en del av det det kan kreves egenbetaling for.

Det må her *gjøres* en samlet vurdering av hvilke behov de aktuelle tekniske løsningene dekker hos brukeren selv, og eventuelt hos andre, og eventuell egenandel kan bare kreves for den andelen av de tekniske løsningene som knytter seg direkte til slik bistand til den enkelte bruker. Det kan ikke beregnes egenandel for tekniske løsninger i den utstrekning den brukes til å dekke andre behov hos brukeren selv, hos kommunen eller hos andre.

Ta gjerne kontakt dersom noe er uklart eller om dere skulle ha ytterligere behov for å drøfte problemstillingen.

Vennlig hilsen

Kristin Mehre e.f.
avdelingsdirektør

Knut Erlend Bergan
seniorrådgiver

